

डॉ. _____

एम.बी.बी.एस,एम.डी/एम.एस. _____

वैद्यकीय प्रमाणपत्र

संबंधित व्यक्तीसाठी

1. की, मी हे प्रमाणपत्र डॉक्टर म्हणून माझ्या कर्तव्यानुसार माझ्या हिप्पोक्रेटिक शपथेनुसार आणि माननीय सर्वोच्च न्यायालयाने स्पष्ट केल्यानुसार डॉक्टरांना लागू असलेल्या कायदानुसार तयार केले आहे;

a. Common Cause Vs. Union of India (2018) 5 SCC 1

b. Montgomery Vs. Lankashire Health Board 2015 UKSC 11

c. Airedale NHS Trust Vs. Bland reported (1993) 2 WLR 316

2. वर सांगितलेल्या कायदेशीर उदाहरणांनुसार जेव्हा रुग्ण/व्यक्तीने लस किंवा मार्गदर्शन घेण्यासाठी माझ्याकडे संपर्क साधला तेव्हा हे माझे कर्तव्य आहे:

(i) रुग्णाला धोकादायक - मृत्यू कारणीभूत किंवा लसींचे कोणतेही दुष्परिणाम याबद्दल माहिती देणे आणि लस घेणे पूर्णपणे सुरक्षित नाही.

(ii) रुग्णाला सर्व पर्यायी उपायांबद्दल माहिती देणे आणि अधिक चांगले किंवा उपलब्ध पर्याय जसे की, शरीरात विकसित झालेली नैसर्गिक प्रतिकारशक्ती ही लस घेण्यापेक्षा खूपच चांगली आणि श्रेष्ठ आहे.

(iii) लस ही Sars-CoV-2 विषाणूमुळे होणाऱ्या कोविड-19 पासून कोणत्याही संरक्षणाची हमी नाही याची माहिती देणे.

(iv) रुग्णाला भारत सरकारच्या अधिकृत प्रोटोकॉलमध्ये उपलब्ध असलेल्या

इतर कोणत्याही पर्यायी उपायांबद्दल माहिती देणे जसे की Ivermectin, व्हिटॅमिन-D, हायड्रोक्सीक्लोरोक्विन, आयुर्वेदिक, निसर्गोपचार इ.

- (v) लस प्रायोगिक आणि आपत्कालीन वापर अधिकृतता (EUA) दिल्याची रुग्णाला माहिती देणे.
- (vi) रुग्णाला कळवणे की त्याने जरी 'माहित संमती फॉर्म' वर स्वाक्षरी केली तरी, त्याला कधीही ही संमती मागे घेण्याचे अधिकार आहेत.
- (vii) जर त्याला लसीतील कोणत्याही सामग्रीची ऍलर्जी असेल किंवा तो कोणत्याही प्रतिबंधित श्रेणीत असेल तर कायदानुसार आणि लस उत्पादकाच्या स्वतःच्या घोषणेनुसार, व्यक्तीने लस घेऊ नये हे कळवणे.
- (viii) रुग्णाला सर्व काही त्याला/तिला ज्ञात असलेल्या भाषेत समजावून सांगणे आणि ते उच्च-मुदतीच्या वैज्ञानिक पद्धतीने नव्हे तर सोप्या पद्धतीने असावे.

3. त्या कर्तव्यानुसार मी श्री. _____ माझ्याकडे उपलब्ध असलेल्या सर्व माहितीबद्दल आणि त्याच्या/तिच्याशी वैयक्तिक संवाद साधल्यानंतर, मी या निष्कर्षावर पोहोचलो आहे की त्याला लसीकरणसाठी जाणे योग्य नाही कारण:-

(i) तो/ती लस घेण्यास इच्छुक नाही आणि आंतरराष्ट्रीय नागरी आणि राजकीय हक्क (ICCPR) च्या कलम ७ आणि बायोएथिक्स अँड ह्युमन राइट्स (UDBHR), 2005 च्या सार्वत्रिक घोषणांच्या तरतुदीनुसार आम्ही आमच्या कर्तव्यात अपयशी ठरत आहोत. मी किंवा वैद्यकीय क्षेत्रातील कोणत्याही व्यक्तीने त्याला लस दिली तर. नुकतेच मा.उच्च न्यायालयाने रजिस्ट्रार जनरल वि. मेघालय राज्य 2021 SCC ऑनलाइन मेघ 130, त्याच्या संमतीविरुद्ध लस देणे हा दिवाणी आणि फौजदारी गुन्हा असेल असा निर्णयही दिला आहे.

किंवा

(a) त्याला/तिला अॅलोपॅथीच्या औषधांची ऍलर्जी आहे;

किंवा

(b) त्याला/तिला लसीमधील सामग्रीची ऍलर्जी आहे;

किंवा

(c) तो/ती लस उत्पादक कंपन्यांनी दिलेल्या प्रतिबंधित श्रेणींमध्ये आहे;

किंवा

(d) तो/तिला कोरोनाचा संसर्ग झाला आहे आणि त्याने नैसर्गिक प्रतिकारशक्ती विकसित केली आहे जी इंजेक्शन लसींमुळे निर्माण झालेल्या प्रतिकारशक्तीपेक्षा खूपच चांगली, व्यापक आणि श्रेष्ठ आहे.

आणि ती दशके टिकते.

पूर्ण लसीकरण झालेल्या व्यक्तीला पुन्हा कोरोना होऊ शकतो आणि व्हायरस पसरू शकतो. [Madan Mili Vs. UOI 2021 SCC OnLine Gau 1503]

परंतु कोरोना मधून बरा झालेला किंवा कोरोनाचा संसर्ग झालेला व्यक्ती संसर्ग पसरवणारा असू शकत नाही आणि त्यामुळे तो सर्वात सुरक्षित श्रेणीत आहे आणि त्यामुळे त्याला लस घेण्याची म्हणजेच खालच्या स्तरावर जाण्याची गरज नाही.

किंवा

(e) लसींच्या दुष्परिणामांचा धोका पत्करण्यास इच्छुक नसलेली व्यक्ती आणि भारत सरकारच्या निर्देशानुसार लस घेणे ऐच्छिक आहे आणि अशा व्यक्तीला कोणतीही भरपाई दिली जात नाही म्हणून, मी लसींच्या बाजूने कोणतीही शिफारस देऊ शकत नाही;

किंवा

(f) **Montgomery's case [2015] UKSC 11** मध्ये स्पष्ट केल्यानुसार आणि अनिवार्य केलेल्या डॉक्टर म्हणून माझ्या कर्तव्यानुसार, मी त्याला ICMR, आयुष विभाग इत्यादींनी जारी केलेल्या प्रोटोकॉलमध्ये नमूद केलेल्या पर्यायी उपायांबद्दल माहिती दिली आहे आणि त्या व्यक्तीने त्याचा कल दर्शविला आहे आणि Ivermectin/ व्हिटॅमिन-डी / आयुर्वेदिक काढा / निसर्गोपचार इ.ची निवड. त्यामुळे त्याला लस घेण्याची सक्ती किंवा शिफारस करता येत नाही.

किंवा

(g) माझ्या कर्तव्यानुसार मी त्याला सांगितले की लसींना अंतिम टप्प्यातील निकाल म्हणून मान्यता दिली जात नाही - (III) चाचण्या माहित नाहीत आणि लसी आणीबाणी वापर अधिकृतता (EUA) अंतर्गत प्रशासित केल्या जात आहेत. रुग्णाने त्याच्या शरीरावर अशा प्रायोगिक प्रयोगासाठी स्वतः ला सादर करण्यास नकार दिला आणि म्हणून UDBHR, 2005 नुसार I किंवा कोणीही त्याच्यावर जबरदस्ती करू शकत नाही.

म्हणून, मी शिफारस करतो की व्यक्तीला प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे लस घेण्यास भाग पाडले जाऊ नये आणि तिच्यावर मानसिक दबाव, आघात आणि त्रास होऊ शकेल अशा कोणत्याही दबावाला बळी पडू नये.

Dr. _____

संलग्न:

1. निर्णय:

- (i) सामान्य कारण वि. युनियन ऑफ इंडिया (2018) 5 SCC 1 [पृष्ठ क्रमांक 6 ते 13]
- (ii) माँटगोमेरी वि. लंकशायर हेल्थ बोर्ड 2015 UKSC 11 [पृष्ठ क्रमांक 14 ते 46]
- (iii) Airedale NHS ट्रस्ट वि. ब्लँड नोंदवले (1993) 2 WLR 316 [पृष्ठ क्रमांक 47 ते 131]
- (iv) रजिस्ट्रार जनरल वि. मेघालय राज्य 2021 SCC ऑनलाइन मेघ 130 [पृष्ठ क्रमांक

132 ते 136]

(v) मदन मिली वि. UOI 2021 SCC ऑनलाइन गौ 1503 [पृष्ठ क्रमांक 137 ते 140]

2. बायोएथिक्स आणि मानवी हक्कांवर सार्वत्रिक घोषणा, 2005. [पृष्ठ क्रमांक 141 ते 147]

3. नागरी आणि राजकीय हक्कांवरील आंतरराष्ट्रीय कराराचा कलम 7. [पृष्ठ क्रमांक १४८ ते १४९]

4. COVID-19 लस प्रशासन कक्षाने (CVAC) 02.Aug.2021 रोजी RTI

MOHFW/R/E/21/04552 ला दिलेल्या त्यांच्या प्रतिसादात खालील गोष्टी स्पष्टपणे सूचित केल्या आहेत:

“कोविड लसीकरणपूर्वी कोणाला आरोग्याच्या विशिष्ट कारणास्तव चिंता असल्यास, कृपया डॉक्टर/आरोग्य सेवा प्रदात्याचा सल्ला घ्या.

द्वारे योग्यरित्या सल्ला दिला जातो, जाहिरात केली जाते आणि संप्रेषण केले जाते विविध प्रिंट आणि सोशल मीडिया प्लॅटफॉर्मद्वारे MoHFW

सर्व नागरिकांनी लसीकरण केले पाहिजे, परंतु याचा अर्थ असा नाही की कोणत्याही व्यक्तीला लसीकरण करण्यास भाग पाडले जावे तिच्या/त्याच्या इच्छेविरुद्ध. कोविड लसीकरण ऐच्छिक आहे.”

टीप - कृपया Covaxin, Covishield आणि Sputnik Vaccines च्या फॅक्टशीट्सचा संबंधित विभाग शोधा ज्यात असे नमूद केले आहे की विशिष्ट श्रेणीतील व्यक्तींना लस दिली जाऊ नये. कृपया संबंधित RTI मधून काही अधिक माहिती मिळवा ज्यावर हे प्रमाणपत्र वर्तवले आहे.

लस कोणी घेऊ नये

COVAXIN

1. कोवॅक्सिनच्या वेबसाइटवर उपलब्ध तथ्य पत्रकात असे नमूद केले आहे की विशिष्ट श्रेणीतील व्यक्तींना ही लस दिली जाऊ नये.

तथ्य पत्रक येथे आढळू शकते-

<https://www.bharatbiotech.com/images/covaxin/covaxin-fact-sheet.pdf>

तथ्य पत्रकाचा संबंधित भाग खाली दिला आहे:

“तुम्हाला कोवॅक्सिन मिळण्यापूर्वी तुम्ही तुमच्या लस प्रदात्याला काय सांगावे?

तुमच्या लसीकरणाचे पर्यवेक्षण करणाऱ्या लसीकरण करणाऱ्या अधिकाऱ्याला तुमच्या सर्व वैद्यकीय परिस्थितींबद्दल सांगा, ज्यात खालील गोष्टींचा समावेश असल्यास तुम्ही:

- कोणत्याही आजारासाठी, किती काळ आणि कोणत्या स्थितीसाठी नियमित औषधोपचार घेत आहात.

यापैकी कोणत्याही परिस्थितीत लस घेणे योग्य नाही –

- कोणतीही ऍलर्जी आहे
- ताप असणे
- रक्तस्त्राव विकार किंवा रक्त पातळ करणे
- इम्युनो कॉम्प्रोमाइज्ड आहेत किंवा तुमच्या रोगप्रतिकारक प्रणालीवर परिणाम करणारे औषध घेत आहेत
- गर्भवती आहात;
- स्तनपान करत आहेत
- दुसरी कोविड-19 लस मिळाली आहे

कोवॅक्सिन कोणाला मिळू नये -

तुम्हाला Covaxin घेऊ नये जर तुम्ही:

1. लसीच्या कोणत्याही घटकांना तीव्र ऍलर्जिक प्रतिक्रिया होती
2. लसीच्या मागील डोसनंतर तीव्र ऍलर्जिक प्रतिक्रिया होती

3. सध्या तीव्र संसर्ग किंवा ताप आहे”

2. पुढे 15 जानेवारी 2021 रोजी "उत्पादन वैशिष्ट्यांचा सारांश" नावाच्या भारत बायोटेकने प्रसिद्ध केलेल्या दस्तऐवजात, लसीचा परिणाम काही विशिष्ट श्रेणीतील काम आणि व्यायामासाठी स्पष्ट केला आहे. अहवालाचा संबंधित भाग खालीलप्रमाणे आहे.

4.5 इतर औषधी उत्पादनांसह परस्परसंवाद.

क्लोरोक्विन आणि कॉर्टिकोस्टिरॉईड्स कारण ते प्रतिपिंड प्रतिसाद कमी करू शकतात.

...

4.7 मशीन चालविण्याच्या आणि वापरण्याच्या क्षमतेवर प्रभाव

मशीन चालविण्याच्या आणि वापरण्याच्या क्षमतेवर COVAXIN™ च्या प्रभावावर कोणतेही अभ्यास केले गेले नाहीत.

“उत्पादन वैशिष्ट्यांचा सारांश” शीर्षक असलेल्या अहवालाची लिंक

दिनांक 15 जानेवारी 2021 येथे आढळू शकते:

<https://cdsco.gov.in> > COVAXIN-SMPC_-BBIL

3. हे सादर केले जाते की क्लोरोक्विन हे एक औषध आहे ज्याचा वापर प्रामुख्याने मलेरियाच्या प्रभावांना संवेदनशील असलेल्या भागात मलेरिया रोखण्यासाठी आणि उपचार करण्यासाठी केला जातो. कॉर्टिकोस्टिरॉईड्स औषधांचा एक वर्ग आहे जो कमी करतो शरीरात जळजळ. ते रोगप्रतिकारक शक्तीची क्रिया देखील कमी करतात. कारण कॉर्टिकोस्टिरॉईड्स सूज, खाज सुटणे, लालसरपणा आणि ऍलर्जिक प्रतिक्रिया कमी करतात, डॉक्टर अनेकदा त्यांना दमा सारख्या आजारांवर उपचार करण्यासाठी लिहून देतात.

4. वरीलवरून दिसून येते की असे अनेक रोग आहेत ज्यासाठी लस घेऊ नये/देऊ नये. इम्युनोकोम्प्रोमाइज अनेक कारणांमुळे होऊ शकते, जसे की

- दीर्घकालीन वैद्यकीय स्थिती, जसे की हृदयरोग, फुफ्फुसाचे आजार, मधुमेह, HIV आणि कर्करोग
- स्वयंप्रतिकार रोग, जसे की ल्युपस, मल्टिपल स्क्लेरोसिस आणि संधिवात
- औषधे किंवा उपचार, जसे की रेडिएशन थेरपी
- प्रत्यारोपण, जसे की अस्थिमज्जा किंवा घन अवयव हे येथे आढळू शकते:

<https://www.healthline.com/health/immunocompromised-how-to-know-if-you-have-a-weakened-immune-system>

कोविशील्ड

5. त्याचप्रमाणे Covishield Vaccine च्या फॅक्टशीटमध्ये कोणत्या श्रेणींमध्ये लस घेऊ नये असे नमूद केले आहे. तथ्य पत्रक येथे प्रवेश करता येईल:

https://www.seruminstitute.com/pdf/covishield_fact_sheet.pdf

6. तथ्य पत्रकाचा संबंधित भाग खाली दिला आहे:

“तुम्हाला कोविशील्ड लस घेण्यापूर्वी तुम्ही तुमच्या आरोग्य सेवा प्रदात्याला काय नमूद करावे:

आरोग्य सेवा प्रदात्याला तुमच्या सर्व वैद्यकीय परिस्थितींबद्दल सांगा, यासह;

• कोणत्याही औषध, अन्न, कोणतीही लस किंवा कोविशील्ड लसीच्या कोणत्याही घटकांनंतर तुम्हाला कधीही गंभीर ऍलर्जिक प्रतिक्रिया (अॅनाफिलेक्सिस) आली असेल.

• तुम्हाला ताप असल्यास

• जर तुम्हाला रक्तस्त्राव विकार असेल किंवा रक्त पातळ केले असेल

• जर तुमची रोगप्रतिकारक शक्ती कमी झाली असेल किंवा तुमची रोगप्रतिकारक शक्तीवर परिणाम करणारे औषध घेत असाल

• जर तुम्ही गरोदर असाल किंवा गर्भवती होण्याची योजना करत असाल

• जर तुम्ही स्तनपान करत असाल

• जर तुम्हाला दुसरी कोविड-19 लस मिळाली असेल

कोविशील्ड लस कोणाला मिळू नये -

तुम्हाला covishield मिळू नये जर:

- या लसीच्या मागील डोसनंतर तीव्र ऍलर्जिक प्रतिक्रिया होती
- या लसीच्या कोणत्याही घटकांना तीव्र ऍलर्जिक प्रतिक्रिया होती"

7. कोविशील्ड लसीची इन्सर्ट शीट विशिष्ट श्रेणीतील व्यक्तींसाठी कोविड-19 लसीच्या वापरविरुद्ध चेतावणी देते. उत्पादन पत्रक येथे आढळू शकते:

https://www.seruminstitute.com/pdf/covishield_ChAdOx1_nCoV19_corona_virus_vaccine_insert.pdf

8. उत्पादन शीटचा संबंधित भाग खाली दिला आहे:

4.4 विशेष इशारे आणि वापरासाठी विशेष खबरदारी -

अतिसंवेदनशीलता

सर्व इंजेक्टेबल लसींप्रमाणेच, लस दिल्यानंतर अॅनाफिलेक्टिक घटना घडल्यास योग्य वैद्यकीय उपचार आणि पर्यवेक्षण नेहमी सहज उपलब्ध असले पाहिजे.

समवर्ती आजार

इतर लसींप्रमाणे, कोविशील्डचे प्रशासन तीव्र गंभीर फायब्रिल आजाराने ग्रस्त असलेल्या व्यक्तींमध्ये पुढे ढकलले पाहिजे. तथापि, सर्दी आणि/किंवा कमी दर्जाचा ताप यासारख्या किरकोळ संसर्गाची उपस्थिती लसीकरणास विलंब करू नये.

थ्रोम्बोसाइटोपेनिया आणि कोग्युलेशन विकार

इतर इंटरामस्क्युलर इंजेक्शन्सप्रमाणेच कोविशील्ड हे थ्रोम्बोसाइटोपेनिया, कोणत्याही कोग्युलेशन डिसऑर्डर किंवा अँटी-कोग्युलेशन थेरपी असलेल्या व्यक्तींना सावधगिरीने दिले पाहिजे, कारण या व्यक्तींमध्ये इंटरामस्क्युलर प्रशासनानंतर रक्तस्त्राव / जखम होऊ शकतात.

इम्युनोकोम्प्रोमाइज्ड व्यक्ती

इम्यून सप्रेसंट थेरपी प्राप्त करणाऱ्या व्यक्तींसह दुर्बल रोगप्रतिकारक प्रतिसादक्षमता असलेल्या व्यक्ती, रोगप्रतिकारक सक्षम व्यक्तींप्रमाणेच लसीच्या पद्धतीला प्रतिसाद देतील की नाही हे माहित नाही.

इम्युनोकोम्प्रोमाइज्ड व्यक्तींमध्ये लसीच्या पथ्येला तुलनेने कमकुवत रोगप्रतिकारक प्रतिसाद असू शकतो.

4.5 इतर औषधी उत्पादनांसह परस्परसंवाद आणि परस्परसंवादाच्या इतर प्रकार.

कोणताही परस्परसंवाद अभ्यास केला गेला नाही. इतर लसींसह कोविशील्डच्या एकत्रित प्रशासनाचा अभ्यास केला गेला नाही.

4.6 प्रजनन क्षमता, गर्भधारणा आणि स्तनपान

प्रजननक्षमता

प्राथमिक प्राण्यांचा अभ्यास प्रजननक्षमतेच्या संदर्भात प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्ष हानिकारक प्रभाव दर्शवत नाही.

गर्भधारणा

गर्भवती महिलांमध्ये ChAdOx1 nCoV-19 कोरोना विषाणू लस (रीकॉम्बिनेंट) वापरण्याचा मर्यादित अनुभव आहे.

...

स्तनपान

मानवी दुधात कोविशील्ड उत्सर्जित होते की नाही हे माहित नाही."

9. थ्रोम्बोसाइटोपेनिया रक्तातील प्लेटलेट्सच्या संख्येत एक धोकादायक घट आहे. ही घट रक्तस्त्राव होण्याचा धोका वाढवू शकते. थ्रोम्बोसाइटोपेनिया कर्करोग नसलेल्या लोकांमध्ये देखील होतो. कोग्युलेशन डिसऑर्डर म्हणजे रक्त गोठणे नियंत्रित करण्याच्या शरीराच्या क्षमतेमध्ये व्यत्यय. कोग्युलेशन विकारांमुळे एकतर रक्तस्त्राव (खूप कमी गोठणे ज्यामुळे रक्तस्त्राव होण्याचा धोका वाढतो) किंवा थ्रोम्बोसिस (खूप जास्त गोठणे ज्यामुळे रक्त प्रवाहात अडथळा निर्माण होतो) होऊ शकतो. इतर इंटरामस्क्युलर इंजेक्शन्सप्रमाणेच, थ्रोम्बोसाइटोपेनिया, कोणत्याही कोग्युलेशन डिसऑर्डर असलेल्या व्यक्तींना किंवा अँटीकोएग्युलेशन थेरपीवर असलेल्या व्यक्तींना सावधगिरीने COVISHIELD द्यावे, कारण या व्यक्तींमध्ये इंटरामस्क्युलर प्रशासनानंतर रक्तस्त्राव किंवा जखम होऊ शकतात.

10. इतर औषधी उत्पादनांशी पुन्हा परस्परसंवाद, हे लक्षात घेणे महत्त्वाचे आहे की जे रुग्ण मधुमेह, हृदय समस्या, इतर जीवनशैली रोगांसाठी नियमित औषधे घेत आहेत जेथे दररोज औषधोपचार करणे आवश्यक आहे, कोणताही अभ्यास केला गेला नाही.

11. पुन्हा स्तनपान - मानवी दुधात कोविशील्ड उत्सर्जित होते की नाही हे माहित नाही. - ही लस लाइव्ह अँटिन्युएटेड किंवा इनएक्टिव्हेटेड व्हायरस तंत्रज्ञान नसून एक रिकॉम्बिनेंट डीएनए तंत्रज्ञान आहे ज्यामध्ये एडेनो व्हायरस सार्स-सीओव्ही 2 चे स्पाइक प्रोटीन डीएनए रेणू घेऊन जातात जे मानवी पेशींच्या केंद्रकात प्रवेश करतात आणि मानवी पेशींच्या डीएनएला एमआरएनए तयार करण्यासाठी निर्देश देतात. जे राइबोसोम्सना स्पाइक प्रथिने तयार करण्यास सांगतात आणि नंतर आपली रोगप्रतिकारक शक्ती प्रथिनांना प्रतिसाद देते. हे खूप चिंताजनक आहे कारण जेव्हा मानवी दूध प्यायले जाते तेव्हा नवजात मुलांमध्ये काय प्रतिक्रिया निर्माण होईल हे आम्हाला माहित नाही. कोविशील्डच्या रिकॉम्बिनेंट डीएनए लसीचे स्पष्टीकरण देणाऱ्या बातमीच्या लेखाची लिंक येथे आढळू शकते:

<https://www.nytimes.com/interactive/2020/health/oxford-astrazeneca-covid-19-vaccine.html>

12. पुढील कालावधी आणि संरक्षणाची पातळी, ते अद्याप स्थापित केलेले नाही. Covishield सह लसीकरण सर्व लस प्राप्तकर्त्यांचे संरक्षण करू शकत नाही. वरीलवरून दिसून येते की असे अनेक रोग आहेत ज्यासाठी लस घेऊ नये/देऊ नये. अनेक कारणामुळे लोकांची रोगप्रतिकारक शक्ती कमी होऊ शकते- मधुमेह, हृदयाच्या समस्या, थायरॉईड ग्रंथीची समस्या, संधिवात, क्रोहन रोग, सोरायसिस, एक्जिमा इत्यादी आणि विविध कॉमोबॉर्डिटी असलेले लोक रक्त पातळ करणारे औषध वापरत आहेत. त्यामुळे सरकारने आणि लस उत्पादकांनी या मुद्द्यांवर अधिक स्पष्टता दिली पाहिजे आणि जर हे परिणाम बरोबर असतील, तर सरकारने कॉमोरबिडीटी असलेल्या लोकांना लसीकरण करण्याची शिफारस करणे थांबवले पाहिजे.

13. हे पुढे सादर केले आहे की रोगप्रतिकारक शक्ती कमी होणे अनेक कारणामुळे असू शकते:

- दीर्घकालीन वैद्यकीय स्थिती, जसे की हृदयरोग, फुफ्फुसाचे आजार, मधुमेह, HIV आणि कर्करोग
- स्वयंप्रतिकार रोग, जसे की ल्युपस, मल्टिपल स्क्लेरोसिस आणि संधिवात
- औषधे किंवा उपचार, जसे की रेडिएशन थेरपी
- प्रत्यारोपण, जसे की अस्थिमज्जा किंवा घन अवयव

- गर्भधारणा
- वरीलपैकी कोणत्याहीचे संयोजन

हे स्पष्टीकरण येथे आढळू शकते:

<https://www.healthline.com/health/immunocompromised-how-to-know-if-you-have-a-weakened-immune-system>

Sputnik

14. त्याचप्रमाणे स्पुतनिक लसीच्या वस्तुस्थिती पत्रकात कोणत्या श्रेणींमध्ये लस घेऊ नये असे नमूद केले आहे. तथ्य पत्रक येथे प्रवेश केले जाऊ शकते:

https://www.drreddys.com/sputnik/documents/102751-Sputnik_V-FACT-SHEET-Ufa-VITA.pdf

15. फॅक्टशीटचा संबंधित भाग खालीलप्रमाणे आहे:

तुम्ही SPUTNIK V वापरण्यापूर्वी तुम्हाला काय माहित असणे आवश्यक आहे

तुमच्या आरोग्य सेवा प्रदात्याला तुमच्या सर्व वैद्यकीय परिस्थितींबद्दल सांगा, यासह:

- तुम्हाला मूत्रपिंड किंवा यकृत समस्या असल्यास, अंतःस्रावी प्रणालीचे गंभीर विकार (मधुमेह मेलिटस), हेमॅटोपोएटिक प्रणालीचे गंभीर रोग, अपस्मार, स्ट्रोक आणि मध्यवर्ती मज्जासंस्थेचे इतर रोग,
- तुम्हाला हृदय व रक्तवाहिन्यासंबंधी प्रणालीचे रोग असल्यास (हृदयस्नायूचा इतिहास, मायोकार्डिटिस, एंडोकार्डिटिस, पेरीकार्डिटिस, इस्केमिक हृदयरोग),
- जर तुम्हाला प्राथमिक आणि दुय्यम इम्युनोड सायन्सी, ऑटोइम्यून रोग,
- जर तुम्हाला फुफ्फुसाचे आजार, दमा आणि सीओपीडी, असोशी प्रतिक्रिया, ऍटोपी, एक्जिमा असेल

• जर तुम्ही गरोदर असाल किंवा गर्भवती होण्याची योजना करत असाल

• तुम्हाला इतर कोणतेही गंभीर आजार असल्यास

• तुम्ही कोणतीही औषधे (प्रिस्क्रिप्शन, ओव्हर-द-काउंटर, जीवनसत्त्वे किंवा हर्बल उत्पादने) घेत असल्यास.

लस घेण्याचा निर्णय घेण्यापूर्वी तुम्ही तुमच्या आरोग्य सेवा प्रदात्याचा सल्ला घ्यावा स्पुतनिक व्ही लस कोणाला मिळू नये?

जर तुझ्याकडे असेल,

- लस किंवा तत्सम घटक असलेल्या लसीच्या कोणत्याही घटकास अतिसंवेदनशीलता
- गंभीर ऍलर्जिक प्रतिक्रियांचा इतिहास
- जर तुम्हाला सर्दी, नाक वाहणे, ताप, खोकला, अंगदुखी किंवा सैल हालचाल इ.
- जर तुम्ही गरोदर असाल
- 18 वर्षांपर्यंतचे वय (कार्यक्षमता आणि सुरक्षिततेवरील डेटाच्या अभावामुळे)
- लसीच्या घटक I च्या इंजेक्शनसाठी लसीकरणानंतर गंभीर गुंतागुंत (अॅनाफिलेक्टिक शॉक, गंभीर सामान्यीकृत ऍलर्जिक प्रतिक्रिया, आक्षेपार्ह सिंड्रोम, 40 डिग्री सेल्सियसपेक्षा जास्त तापमान, इ.) विकसित केले गेले.

16. Sputnik V साठी उत्पादन वैशिष्ट्यांचा सारांश खालील गोष्टींचा उल्लेख करतो:

4.4 सावधगिरीने वापरा

तीव्र यकृत आणि किडनी रोग, अंतःस्रावी विकार (स्पष्ट थायरॉईड कार्यातील विकृती आणि विघटन अवस्थेत मधुमेह मेलितस), हेमॅटोपोएटिक प्रणालीचे गंभीर रोग, अपस्मार

आणि इतर सीएनएस रोग, तीव्र कोरोनरी सिंड्रोम आणि तीव्र स्वरूपात लस सावधगिरीने वापरली पाहिजे. सेरेब्रोव्हस्कुलर इव्हेंट, मायोकार्डिटिस, एंडोकार्डिटिस, पेरीकार्डिटिस.

डेटाच्या कमतरतेमुळे, लसीकरण रुग्णांच्या खालील गटांसाठी धोका असू शकतो:

- स्वयंप्रतिकार रोगांसह (रोगप्रतिकारक शक्तीच्या उत्तेजनामुळे रोगाची तीव्रता वाढू शकते, स्वयंप्रतिकार विकार असलेल्या रुग्णांनी विशेष सावधगिरी बाळगली पाहिजे ज्यामुळे गंभीर आणि जीवघेणी परिस्थिती उद्भवू शकते);
- घातक निओप्लाझमसह.

लसीकरणाचा निर्णय प्रत्येक विशिष्ट परिस्थितीत लाभ/जोखीम गुणोत्तराच्या मूल्यांकनावर आधारित असावा.

<https://cdsco.gov.in/opencms/resources/UploadCDSCOWeb/2018/UploadSmPC/SMPCsputinikdr.Reddys.pdf>

17. पुढे सादर केले आहे की खालील सामान्य स्वयंप्रतिकार रोग आहेत –

<https://www.healthline.com/health/autoimmune-disorders#common-autoimmune-diseases>

1. टाइप 1 मधुमेह
2. संधिवात (आरए)
3. सोरायसिस/सोरियाटिक संधिवात
4. मल्टिपल स्क्लेरोसिस

5. सिस्टेमिक ल्युपस एरिथेमॅटोसस (SLE)

6. दाहक आंत्र रोग
7. एडिसन रोग
8. ग्रेव्हस रोग
9. स्जोग्रेन्स सिंड्रोम
10. हाशिमोटोचा थायरॉइडायटिस
11. मायस्थेनिया ग्रॅव्हिस
12. ऑटोइम्यून व्हॅस्कुलायटिस
13. अपायकारक अशक्तपणा
14. सेलिआक रोग